

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Аналіз господарської діяльності**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування (скорочений термін навчання)

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Аналіз господарської діяльності
Викладач (-і)	Шкроміда В.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(099)5012455
Е-mail викладача	vitaliy.shkromyda@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3634
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>У межах цього курсу здобувачі вищої освіти продовжують формувати інтегральну, загальні та професійні компетентності, а саме опановують знання з аналізу господарської діяльності підприємств і організацій, формують уміння і набувають практичних навичок здійснення такого аналізу та прийняття на його основі обґрунтованих управлінських рішень у напрямку пошуку резервів підвищення ефективності господарювання.</p> <p>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу господарської діяльності бізнесу. Змістовий модуль 2. Аналіз операційної діяльності бізнесу. Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз діяльності бізнесу.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу полягає у вивченні та оволодінні студентами теоретичних і практичних основ проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств незалежно від виду господарювання з метою виявлення позитивних і негативних явищ та пошук резервів підвищення ефективності ведення бізнесу. Відповідно завданням є ознайомлення та вивчення студентами методів і способів здійснення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, вміння їх застосування в практичній ситуації та формування відповідних висновків для прийняття ефективних управлінських рішень.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій. ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p>	

Фахові компетентності:

- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макрота мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
- СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
- СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
- СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
- СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.
- СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.
- СК07. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.
- СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.
- СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.
- СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.
- СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Програмні результати навчання:

- ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
- ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
- ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
- ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.
- ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 180 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		30	
практичні		30	
самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
IV	071 Облік і оподаткування	другий	обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
<p>Тема 1. Сутність аналізу господарської діяльності та його значення в системі прийняття рішень на підприємстві</p> <p>1.1. Аналіз господарської діяльності в системі прийняття управлінських рішень на підприємстві.</p> <p>1.2. Суть, мета і основні завдання аналізу господарської діяльності підприємства.</p> <p>1.3. Принципи аналізу господарської діяльності підприємства.</p> <p>1.4. Типологія видів аналізу господарської діяльності підприємства та взаємозв'язок між ними.</p> <p>1.5. Аналіз господарської діяльності та суміжні дисципліни.</p> <p>1.6. Історія і перспективи розвитку аналізу господарської діяльності.</p>	2	2	8
<p>Тема 2. Організація аналізу господарської діяльності підприємства, його об'єкти та інформаційна база</p> <p>2.1. Об'єкти аналізу господарської діяльності та система показників, які використовуються в аналізі.</p> <p>2.2. Інформаційне забезпечення аналітичних досліджень.</p> <p>2.3. Організація аналітичної роботи на підприємствах.</p> <p>2.4. Послідовність проведення аналізу господарської діяльності підприємства.</p> <p>2.5. Користувачі аналітичної інформації та суб'єкти економічного аналізу.</p> <p>2.6. Технічне забезпечення опрацювання аналітичної інформації та програмні продукти.</p>	2	2	8
<p>Тема 3. Методичні прийоми аналітичних досліджень та їх класифікація</p> <p>3.1. Сутність, зміст і особливості методу та методики аналізу господарської діяльності.</p> <p>3.2. Класифікація методичних прийомів аналітичних досліджень.</p> <p>3.3. Сутність та характеристика способів комплексної оцінки.</p>	2	2	8
<p>Тема 4. Аналіз обсягу виробництва, асортименту і реалізації продукції (робіт, послуг)</p> <p>4.1. Значення, мета, задачі та інформаційне забезпечення аналізу виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг).</p> <p>4.2. Загальна оцінка виконання завдань з обсягу виробництва продукції.</p> <p>4.3. Аналіз випуску продукції за асортиментом та конкурентоспроможністю.</p> <p>4.4. Аналіз груп факторів, що мають вплив на випуск продукції.</p> <p>4.5. Аналіз відвантаження і реалізації та розрахунків з покупцями готової продукції.</p>	2	2	8
<p>Тема 5. Аналіз забезпеченості та використання підприємством основних засобів</p> <p>5.1. Завдання та джерела проведення аналізу основних засобів.</p> <p>5.2. Аналіз наявності, структури та динаміки руху основних засобів підприємства.</p> <p>5.3. Аналіз ефективності використання основних засобів та пошук резервів їх підвищення.</p> <p>5.4. Аналіз виробничого устаткування.</p>	2	2	8

<p>Тема 6. Аналіз забезпеченості підприємства і використання трудових ресурсів</p> <p>6.1. Мета, завдання та джерела проведення аналізу трудових ресурсів на підприємстві.</p> <p>6.2. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили.</p> <p>6.3. Аналіз використання трудових ресурсів.</p> <p>6.4. Аналіз продуктивності праці та пошук резервів її підвищення.</p> <p>6.5. Аналіз впливу факторів праці на обсяг виробництва продукції.</p>	2	2	8
<p>Тема 7. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства та їх використання</p> <p>7.1. Завдання аналізу та джерела інформації аналізу матеріальних ресурсів на підприємстві.</p> <p>7.2. Аналіз матеріально-технічного забезпечення підприємства.</p> <p>7.3. Аналіз складських запасів матеріальних ресурсів підприємства.</p> <p>7.4. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.</p>	2	2	8
<p>Тема 8. Аналіз собівартості продукції (робіт, послуг)</p> <p>8.1. Завдання і джерела інформації аналізу та оцінка узагальнених показників собівартості продукції.</p> <p>8.2. Аналіз прямих матеріальних витрат.</p> <p>8.3. Аналіз прямих трудових витрат.</p> <p>8.4. Аналіз непрямих витрат.</p> <p>8.5. Аналіз собівартості окремих виробів та пошук резервів її зниження.</p>	2	2	8
<p>Тема 9. Аналіз доходів і витрат діяльності підприємства</p> <p>9.1. Завдання та джерела проведення аналізу доходів, витрат і фінансових результатів підприємства.</p> <p>9.2. Аналіз динаміки і структури отриманих доходів підприємства.</p> <p>9.3. Факторний аналіз виручки від реалізації продукції.</p> <p>9.4. Оцінка витрат діяльності підприємства.</p>	2	2	8
<p>Тема 10. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства</p> <p>10.1. Аналіз динаміки і структури фінансових результатів підприємства.</p> <p>10.2. Аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг).</p> <p>10.3. Оцінка прибутку від реалізації окремих виробів.</p>	2	2	8
<p>Тема 11. Аналіз активів підприємства та джерел їх формування</p> <p>11.1. Завдання та джерела проведення аналізу активів підприємства та джерел їх утворення.</p> <p>11.2. Горизонтальний і вертикальний аналіз бухгалтерського балансу підприємства.</p> <p>11.3. Аналіз динаміки і структури активів підприємства.</p> <p>11.4. Аналіз динаміки, складу і структури пасивів підприємства.</p>	2	2	8

<p>Тема 12. Аналіз використання оборотних активів підприємства 12.1. Аналіз складу, структури і динаміки оборотних активів. 12.2. Оцінка ефективності використання оборотних активів підприємства. 12.3. Аналіз стану запасів та рівня їх оборотності. 12.4. Аналіз складу, динаміки і оборотності дебіторської заборгованості. 12.5. Аналіз залишків грошових коштів. 12.6. Аналіз кредиторської заборгованості.</p>	2	2	8
<p>Тема 13. Аналіз фінансового стану підприємства 13.1. Завдання аналізу фінансового стану підприємства та його інформаційне забезпечення. 13.2. Аналіз платоспроможності і ліквідності підприємства. 13.3. Аналіз фінансової стійкості підприємства.</p>	2	2	8
<p>Тема 14. Системи аналітичного вимірювання результативності бізнесу та методи побудови рейтингових оцінок 14.1. Значення, мета, задачі та інформаційне забезпечення аналізу результативності бізнесу. 14.2. Система відносних показників, які характеризують результативність бізнесу. 14.3. Аналіз рентабельності окремих видів продукції (робіт, послуг). 14.4. Багатофакторний мультиплікатор рентабельності активів підприємства (модель Дюпона). 14.5. Аналіз рентабельності власного капіталу. 14.6. Сутність та особливості застосування рейтингових оцінок.</p>	2	2	8
<p>Тема 15. Аналіз конкурентних позицій підприємства на ринку та перспектив його розвитку 15.1. SWOT -аналіз у контексті побудови стратегії бізнесу та його особливості. 15.2. Аналіз секторів бізнесу підприємства (модель BCG). 15.3. Аналіз конкурентних позицій підприємства (модель GE / McKinsey).</p>	2	2	8
Разом	30	30	120
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна шкала: 50 балів – протягом семестру, 50 балів – на іспиті. Протягом семестру 50 балів складається: Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу господарської діяльності бізнесу – 10 балів. Змістовий модуль 2. Аналіз операційної діяльності бізнесу – 15 балів. Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз діяльності бізнесу – 15 балів. Самостійна робота – 10 балів. Загальна оцінка за курс відображається за шкалою: “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках;</p>		

	<p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	Відповідно до тематики курсу, студент виконує розв’язки завдань. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався, та які висновки і пропозиції слід сформулювати.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку протягом семестру студент може отримати 50 балів, решта 50 балів – за іспиті. Мінімальний допуск до іспиту становить 25 балів.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни складає 90 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, які розміщені у Системі дистанційного навчання університету (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/3634). Також відповідно до графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>. Списування під час розв’язку задач та іспиту заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для виконання онлайн тестування. Для обчислень можна використовувати калькулятор.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил.

Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

У студентів є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки, пройшовши онлайн курси на платформі Prometheus та/або Coursera. Також приймаються сертифікати, які підтверджують проходження курсів студентом на інших платформах неформальної освіти. Назва курсів повинні відповідати тематиці вказаної дисципліни. Як правило, студент попередньо повинен погодити з викладачем коректність обраного курсу.

8. Рекомендована література

1. Волкова Н.А., Волчек Р.М., Гайдаєнко О.М. Економічний аналіз : навч. посібник. Одеса: ОНЕУ, 2015. – 310 с.
2. Горлачук В.В., Коваленко О.Ю., Белінська С.М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посібник. Миколаїв ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 308 с.
3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. – 260 с.
4. Демиденко С.Л. Аналіз господарської діяльності [Електронний ресурс] : навчальний посібник. Черкаси : ЧДТУ, 2020. – 300 с.
5. Кащена Н.Б. та ін. Аналіз господарської діяльності підприємства : навч. посібник. Харків, 2013. – 396 с.
6. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 304 с.
7. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз господарської діяльності [Електронний ресурс] : підручник. Київ : КНЕУ, 2016. – 629 с.
8. Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю.Ю., Суліменко Л.А. Фінансовий аналіз : підручник. Житомир: ЖОО ГО “Спілка економістів України”, 2012. – 609 с.
9. Черниш С.С. Економічний аналіз : навч. посібник. Київ, 2010. – 312 с.
10. Шкроміда В.В., Василюк М.М., Гнатюк Т.М. Економічний аналіз діяльності суб’єктів господарювання : посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2016. – 219 с.

Викладач

Шкроміда В.В.